

have forelagt os, vil jo blive et særdeles dyrt Forslag. Det vil koste Statskassen mindst 6 Millioner Kr. og maaske en hel Del mere, og det vil ganske sikkert ogsaa blive dyrt for Kommunerne. Det kunde jo alt sammen være det samme under to Forudsætningnr., for det første, at Statskassen havde Raad til at anvende disse Millioner, og for det andet, at dette Forslag, naar det blev gennemført, virkelig vilde gøre den Nytte, man venter af det. Hvad nu det første angaar, forekommer det mig at være temmelig tydeligt, at Statskassen for Øjeblikket, saaledes som den nu er stillet efter den Finanslov, vi leve under, efter det Finanslovsforslag, der er forelagt, og som det ser ud til for den nærmeste Fremtid, ikke har Raad dertil. Det kan kun lidet nytte, at man vil sige, at Statskassen for at skaffe de nødvendige Penge til Veje kan indskrænke sine Udgifter paa andre Omraader, at den for Eksempel i Stedet for at anvende 18 Mill. til Forsvaret, kan nøjes med at anvende 10 Mill. eller saa. Praktisk set nytter det kun lidet at tale saaledes, thi vi vide jo alle, at Forsvarsudgifterne som ogsaa de fleste af de andre Statsudgifter i alt væsentligt ere lovbestemte og ikke kunne forandres uden ved Lov, og at der ikke er den fjerneste Udsigt til, at der paa den danske Rigsdag skulde kunne gennemføres Love, der i væsentlig Grad vilde indskrænke disse Udgifter. Jeg taler ikke om den Slags Indskrænkninger, hvorved man kan spare et Par Hundrede Tusinde Kroner. Det er ikke derom, der er Tale, men derimod om en fuldkommen Omkalfatring af den ene eller den anden Statsinstitution, naar man derigennem skulde kunne skaffe de 6 eller maaske indtil 9 Millioner Kr. mere til Veje, som man kom til at trænge til, hvis dette Lovforslag skulde gennemføres. Der er altsaa kun én Vej at gaa, hvis man vil gennemføre dette eller et lignende Lovforslag; det er den at paalægge Borgerne ny Skatter, og i saa Henseende ser jeg for mit Vedkommende ogsaa kun én Mulighed, den at paalægge dem forøgede Forbrugsafgifter. Man kan sagtens sige: Forbrugsafgifter ere uretfærdige, og en Forhøjelse af Brændevinsafgiften, som der nærmest vilde blive Tale om, er den uretfærdigste af alle Skatter; nej, det, vi skulle gaa til, er en Formue- og Indkomstskat, ikke en lille Indkomst- og Formueskat som den, Regeringen har foreslaaet, men en dobbelt saa stor eller snarere en tre Gange saa stor for derigennem at faa de nødvendige Penge. Ja, det kan man ogsaa gerne sige, men hvis man vil se prak-

tisk paa Forholdene, kunde man dog maaske let blive enig om, at nogen Udsigt til at gennemføre noget saadant, er der ikke. Derfor staar det for mig som en given Sag, at skulle vi ind paa vidtgaaende sociale Reforme, saa maa vi paalægge ny Forbrugsafgifter, og det vil nærmest blive en forhøjet Brændevinsafgift. Naar jeg nu har sagt dette, kommer jeg ganske naturlig til at tænke paa den forhøjede Brændevinsafgift, hvorom den høje Regering har forelagt Landstinget Forslag i Aar, men en saadan Brændevinsafgift vil ganske vist ikke være til nogen som helst Nytte over for et Forslag som det foreliggende, thi en Brændevinsafgift af den Art er jo ikke andet end en Kompensationsskat, lagt paa Brændevin for at fritage eller lette enkelte andre Forbrugsartikler for Skat. Det bliver — jeg vil ikke sige en Smagssag, men — en ren Opportunitetssag, om man mener, at det er heldigere at tage 4 Millioner ud af Brændevinen fremfor ud af Kaffe, Petroleum, Kul eller Gud ved hvad; men ad denne Vej opnaar man i Virkeligheden ikke nogen Forøgelse af Indtægten. Nej, en Brændevinskat, som skulde nytte noget, eller en anden Forbrugsafgift, hvis man kunde tænke sig en anden, hvad jeg i Øjeblikket ikke kan, maatte være en Skat, som væsentlig blev paalagt just for at faa sociale Reforme gennemførte. Dette er ikke saaledes at forstaa — thi jeg er ikke nogen særlig Tilhænger af Skuffesystemet — at de Penge, der saaledes kom ind ved Brændevinskat, skulde puttes ind i en Skuffe for deraf at tage Pengene til sociale Reforme; men efter en almindelig Overvejelse af den finansielle Tilstand maa man fastslaa: saa mange Millioner skal der til, og dem kunne vi kun faa ad den nævnte Vej. Altsaa, praktisk set maa vi paalægge en Forbrugsskat af en vis Størrelse for at faa de nødvendige Penge til Gennemførelse af disse Reforme. Vil man ikke dette, vil man fordrø enten en betydelig Indskrænkning af Udgifterne paa visse mindre vel sete, mindre populære Omraader, eller et Paalæg af en meget høj Indkomst- og Formueskat, tror jeg ikke, at man gaar praktisk til Værks, da bliver det hele ikke andet end et Agitationsemne. Den anden Forudsætning for, at man skulde gaa til saa store Udgifter, er den, at Forslagets Gennemførelse vilde medføre en betydelig forbedret Tilstand for hele Samfundet og ikke blot for dem, der nyde Fordel af den foreslaaede Forøgelse af Alderdomsforsørgelsen. Det tror jeg imidlertid ikke er Tilfældet. Den bestaa-